

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут економіки

Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеня бакалавра

студентки Дайомової Вікторії Олександрівни

академічної групи 073-19зск-1

спеціальності 073 Менеджмент

на тему Формування конкурентних переваг виробничого підприємства (за матеріалами ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар»)

Керівник кваліфікаційної роботи	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
	Швець В.Я.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Швець В.Я.			

Дніпро
2022

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри менеджменту

Швець В.Я.

(підпис)

« 25 » квітня 2022 року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня бакалавра**студентці Дайомовій В.О. академічної групи 073-19зск-1спеціальності 073 Менеджментна тему Формування конкурентних переваг виробничого підприємства (за матеріалами ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар»)затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від від 25 травня 2021 р. № 285-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретичний	Теоретичні засади формування системи управління персоналом та виявлення взаємозв'язку із діловою активністю підприємства	25.04.2022 р. – 09.05.2022 р.
Аналітичний	Аналіз використання персоналу та фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар»	10.05.2022 р. – 26.05.2022 р.
Рекомендаційний	Проект удосконалення управління персоналом у ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар» у сучасних умовах	27.05.2022 р. – 11.06.2022 р.

Завдання видано_____ Швець В.Я.
(підпис керівника)**Дата видачі** « 25 » квітня 2022 року**Дата подання до екзаменаційної комісії** « 15 » червня 2022 року**Прийнято до виконання** _____ Дайомова В.О.

(підпис студента)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра
студентки групи 073-19зск-1
НТУ «Дніпровська політехніка»
Дайомової Вікторії Олександрівни

на тему: Формування конкурентних переваг виробничого підприємства (за матеріалами ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар»)

КЛЮЧОВІ СЛОВА: КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ,
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, ФАКТОРИ ЗОВНІШНЬОГО ТА
ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Структура роботи: 86 сторінок комп'ютерного тексту; 14 рисунки; 26 таблиць; 62 джерела посилання.

Об'єкт розроблення – процес формування конкурентних переваг сучасного виробничого підприємства

Мета роботи – теоретичні, методичні та практичні підходи до формування конкурентних переваг сучасного виробничого підприємства ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар».

Основні результати кваліфікаційної роботи бакалавра полягають у такому: розглянуто управління формуванням конкурентних переваг на підставі інноваційного підходу; досліджено основи управління конкурентоспроможністю підприємства; розглянуто теоретичні підходи до забезпечення конкурентоспроможності; досліджено стан та тенденції ринку мінеральної води в Україні; надано загальну характеристику ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар» та проаналізовано його економічні показники; проаналізовано маркетингове конкурентне середовище; цінено конкурентоспроможність підприємства; розроблено напрями формування конкурентних переваг у ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар».

Методи дослідження – логічного узагальнення (при формуванні висновків), системного підходу (при обґрунтуванні основних напрямків формування конкурентних переваг підприємства), статистичні методи (при проведенні аналізу показників господарської діяльності підприємства).

Результати кваліфікаційної роботи бакалавра рекомендовано для використання на виробничих підприємствах, які спеціалізуються на виробництві мінеральної води.

Сфера застосування – при обґрунтуванні ефективності рішень у сфері формування конкурентних переваг.

Економічна ефективність запропонованих заходів – збільшення виручки від реалізації на 5%, або на 68325 тис. грн.; загальні витрати складуть 12090 тис. грн. Ефект складе 56235 тис. грн., а ефективність – 5,65 грн. / грн.

Значимість роботи – підвищення фахової підготовки маркетолога на підприємстві, активізація торгової марки за кордоном України; удосконалення політики просування, підвищення рівня інформаційного забезпечення.

ABSTRACT

of qualification paper for the Bachelor's degree
by the student of the academic group 073-193CK-1
Dnipro University of Technology

Nechesa Polina

Title: Formation of competitive advantages of the production enterprise
(based on the materials of Private JSC "Morshyn Mineral Water Plant "Oscar")

**KEYWORDS: COMPETITIVE ADVANTAGES, COMPETITIVENESS,
FACTORS OF THE EXTERNAL AND INTERNAL ENVIRONMENT.**

Structure: 86 printed pages; 14 figures; 26 tables; 62 references.

Object of development is the process of forming the competitive advantages
of a modern manufacturing enterprise.

The aim of the paper – theoretical, methodological and practical approaches
to the formation of competitive advantages of a modern production enterprise of
Private JSC "Morshyn Mineral Water Plant "Oscar".

The main findings of the qualification paper for the Bachelor's degree are as
follows: the management of the formation of competitive advantages on the basis
of an innovative approach is considered; the basics of enterprise competitiveness
management are studied; theoretical approaches to ensuring competitiveness are
considered; the state and tendencies of the mineral water market in Ukraine are
studied; the general characteristic of Private JSC "Morshyn Mineral Water Plant
"Oscar" is given and its economic indicators are analyzed; the competitive
marketing environment is analyzed; the competitiveness of the enterprise is
appreciated; directions of formation of competitive advantages in Private JSC
"Morshyn Mineral Water Plant "Oscar" substantiating the main directions of
formation of competitive advantages of the enterprise), statistical methods (in the
analysis of indicators of economic activity of the enterprise).

The findings of the qualification paper for the Bachelor's degree are
recommended for use in industrial enterprises specializing in the production of
mineral water.

Application – in substantiating the effectiveness of decisions in the field of
competitive advantage.

Financial viability of the proposed measures – increase in sales revenue by
5%, or 68325 thousand UAH; total costs will amount to 12090 thousand UAH. The
effect will be UAH 56,235,000, and the efficiency will be UAH 5.65. / UAH.

The value of the research – increase of professional training of the marketer
at the enterprise, activization of a trade mark abroad of Ukraine; improving
promotion policy, increasing the level of information support.

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Теоретичні засади формування конкурентних переваг виробничого підприємства	8
1.1 Управління формуванням конкурентних переваг на підставі інноваційного підходу	8
1.2 Основи управління конкурентоспроможністю підприємства	16
1.3 Теоретичні підходи до забезпечення конкурентоспроможності	25
2 Аналіз впливу факторів зовнішнього середовища та конкурентоспроможності ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар»	35
2.1 Аналіз ринку мінеральної води в Україні	35
2.2 Загальна характеристика ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар» та аналіз його економічних показників	44
2.3 Аналіз маркетингового конкурентного середовища	48
2.4 Оцінка конкурентоспроможності підприємства	58
3 Напрями формування конкурентних переваг у ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар» та оцінювання їх ефективності	66
Висновки	74
Перелік джерел посилання	81

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах господарювання особливого значення для підприємств набуває пошук нових шляхів отримання конкурентних переваг, у тому числі на основі детального аналізу сучасних течій і концепцій формування стратегій інноваційного розвитку підприємства, дослідження та опису процесів впровадження інновацій і методів їх генерування всередині підприємств. Досвід розвинених країн свідчить, що конкуренція виступає важливим чинником стимулювання господарської діяльності підприємства на ринку, яке проявляється в таких його основних конкурентних перевагах, як: розширення асортименту та підвищення якості продукції, зниження витрат, вихід на нові ринки та галузі, застосування нової техніки та технології, стабілізація фінансово-економічного розвитку, що забезпечує успішне функціонування підприємства в умовах конкуренції. Саме тому актуальності набувають питання дослідження інноваційного управління підприємством при формуванні стратегічних конкурентних переваг як інструменту конкурентної боротьби.

Управління конкурентоспроможністю підприємства набуло більшої значимості після появи сучасних ідей для розвитку бізнесу, нових запитів з боку споживачів, розвитку інформаційних технологій. Кожне підприємство є унікальним і процес вироблення конкурентної стратегії залежить від позиції підприємства на ринку, динаміки його розвитку, потенціалу, поведінки конкурентів, характеристик виробленого ним товару і послуг, стану економіки, культурного середовища.

Оскільки основною метою підприємств є збереження (розширення) позицій на ринку та стабільне отримання прибутку (його зростання), то максимізація прибутку може бути досягнута шляхом забезпечення високої конкурентоспроможності. Посилення конкуренції на внутрішньому і

зовнішньому ринку зумовлене посиленням глобалізації світової економіки, зростанням темпів та масштабів змін у технологічному середовищі виробництва. Постійний контроль за конкурентами та відстеження власної позиції на ринку дає змогу виявити та задовольнити запити споживачів раніше конкурентів. Знаючи сильні і слабкі сторони як свого підприємства, так і підприємств-конкурентів, можна оцінити їх потенціал. Це допоможе сконцентруватися на тому векторі діяльності, де конкуренти слабкіші. Крім того, вивчення конкурентоспроможності підприємства доцільне при залученні коштів інвесторів, виборі підприємства-партнера, прийнятті рішення про зміну асортименту, складанні програми виходу підприємства на нові ринки збуту, модернізації та автоматизації виробництва тощо.

В епоху посилення глобалізаційних процесів та поглиблення економічної інтеграції питання присутності та значимості держави на світовому ринку стає важливим чинником не лише її соціально-економічного розвитку, а й однією з ключових складових формування політичної ваги на міжнародній арені. Це підтверджується тим, що саме країни великої сімки та інші впливові держави одночасно є провідними операторами світових ринків товарів і послуг.

Для України, як держави, що намагається посісти значиме місце у глобальному економічному і політичному просторі, проблема посилення позицій на світових ринках особливо актуальна і гостра. Передусім це стосується ринків сільськогосподарських продуктів, адже упродовж останніх 10–12 років стало зрозумілим, що саме сільське господарство нашої держави може стати дієвим активатором означених процесів. Будучи фундаментальною проблемою сучасної української економіки, підвищення конкурентоспроможності базової галузі потребує поглибленого наукового дослідження.

Мета даної роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо формування конкурентних переваг сучасного виробничого підприємства.

Для досягнення поставленої мети були поставлені такі завдання:

- розглянути управління формуванням конкурентних переваг на підставі інноваційного підходу;
- дослідити основи управління конкурентоспроможністю підприємства;
- розглянути теоретичні підходи до забезпечення конкурентоспроможності;
- дослідити стан та тенденції ринку мінеральної води в Україні;
- надати загальну характеристику ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар» та проаналізувати його економічні показники;
- проаналізувати маркетингове конкурентне середовище;
- оцінити конкурентоспроможність підприємства;
- розробити напрями формування конкурентних переваг у ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар».

Об'єктом розроблення кваліфікаційної роботи є процес формування конкурентних переваг сучасного виробничого підприємства.

Предметом розроблення є теоретичні, методичні та практичні підходи до формування конкурентних переваг сучасного виробничого підприємства ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар».

Методи дослідження. Теоретичною й методологічною основою кваліфікаційної роботи виступають діалектичний метод пізнання економічних явищ. При проведенні наукових досліджень, залежно від поставлених завдань було використано наступні методи: логічного узагальнення (при формуванні висновків), системного підходу (при обґрунтуванні основних напрямків формування конкурентних переваг підприємства), статистичні методи (при проведенні аналізу показників господарської діяльності підприємства) та інші.

Практична значущість результатів дослідження полягає у тому, що у ПрАТ «Моршинський завод мінеральних вод «Оскар» впроваджено заходи щодо формування конкурентних переваг, які за прогнозами фахівців

дозволять збільшити виручку від реалізації на 5%, або на 68325 тис. грн. Загальні витрати складуть 12090 тис. грн. Ефект буде знаходитися як різниця між результатом і витратами, та складе 56235 тис. грн., а ефективність – 5,65 грн. / грн. Тобто кожна грн., що вкладена в заходи принесе 5,65 грн додаткової виручки від реалізації, що є достатньо високим показником для підприємства, тому ці заходи можуть бути рекомендовані керівництву до впровадження.